NLP (DDİ)

- Natural Language Processing (Natural Language Processing), Doğal Dil İşleme (Doğal Dil İşleme), Hesaplamalı Dilbilim (Computational Linguistic)
- · Hedefler:
 - NLU (Natural language understanding) Yazılmış olan bir metni anlamak
 - NLG (natural language generation)

Doğal dilde metin üretmek (otomatik çeviride hem understanding hem de generation yapılıyor)

Yaklaşımlar

Lingusitik (Dilbilim) Yaklaşımı insanlar dili nasıl anlıyor, bunu anlayarak makineye bunu öğretmek (cümleyi ögelerine ayırmak,cümleler arasındaki bağlantıyı bulmak)

genelde yavaş, etkilidir

• İstatistiksel Yaklaşımlar metin sınıflandırma, kelimelerin anlamını bilmeden kelimelerin kullanıldığı sıklığa vs bakarak sınıflandırma yapmak

lingusitik'e göre daha hızlıdır

· Hibrit Yaklaşımlar

NLP (DDİ) - Linguistik

- Natural Language Processing (NLP), Doğal Dil İşleme (DDİ)
 - Lingusitik (Dilbilim) Yaklaşımı
 - Pragmatics (kullanımbilim) kapıyı kapatabilir misin sorusuna evet kapatabilirim diye cevap verilmemesi
 - Semantics (Anlambilim)

Syntax (Sözdizim) morphology'de bütün ihtimalleri alıyoruz bu kısımda güzel değil cümlenin neresinde kullanıldığına göre kesinleştiriyoruz kötü değil gibi

- bir kelimenin ekleri ve kökleri nelerdir, bu kelimenin farklı anlam ihtimalleri nelerdir
- İstatistiksel Yaklaşımlar
- Hibrit Yaklaşımlar

NLP (DDİ) - İstatistik

- Natural Language Processing (NLP), Doğal Dil İşleme (DDİ)
 - · Lingusitik (Dilbilim) Yaklaşımı
 - İstatistiksel Yaklaşımlar
 - N-gram kelimeleri karakter karakter analiz etmek (3 karakterin arka arkaya gelme frekansları)
 - TF-IDF
 - Word-Gram
 - BOW (Bag of Words, Kelime Çantaları) metin sınıflandırma, bir mesaja bakip kelimeleri sınıflandırarak spam olup olmadığını anlamak
 - Hibrit Yaklaşımlar

NLP (DDİ) Örnek 1

- Natural Language Processing (NLP), Doğal Dil İşleme (DDİ)
- Yazar Tanıma
 - · Lingusitik (Dilbilim) Yaklaşımı
 - POS-Tagging (Part of Speech Tagging, Metin Parçası Etiketleme)
 cümledeki ögelerin sınıflandırılması(fiil isim ..)
 - İstatistiksel Yaklaşımlar
 - İstatistiksel Dağılım sınıflandırılan ögelerin sayılarına bakılması
 - Hibrit Yaklaşımlar
 - Metindeki kelime tiplerinin dağılımı ve cümle yapıları.

Eğer yazarın ayırt edici bir özelliği var ise(çok fazla sıfat kullanması vs) bu yöntemler kullanılarak yazar bulunabilir

NLP (DDİ) Örnek 2

- Natural Language Processing (NLP), Doğal Dil İşleme (DDİ)
- Metin Sınıflandırma (Örn. Çağrı Merkezi, Sosyal Ağlar, Mailler vs.)
 - · Lingusitik (Dilbilim) Yaklaşımı
 - Örüntü tanımı (isim tamlaması, sıfat tamlaması vs.)
 - İstatistiksel Yaklaşımlar
 - · İstatistiksel Dağılım
 - Hibrit Yaklaşımlar
 - · Örüntü dağılımı sınıflandırma

NLP (DDİ)

- Natural Language Processing (NLP), Doğal Dil İşleme (DDİ)
- · Anomali Yakalam (Saldırgan, veya Virüs, veya Tehdit)
 - Lingusitik (Dilbilim) Yaklaşımı
 - X
 - İstatistiksel Yaklaşımlar
 - Anomali yakalama ve kelime dağılımları
 - · Hibrit Yaklaşımlar
 - · Anahtar kelime çıkarımı
- Gerçek uygulamalar
 - Duygu Analizi (Sentimental Analysis)
 - Metin Sınıflandırma (Text Categorization)
 - Metin Özetleme (Document Summarization)
 - Soru Cevaplama (Question Answering)
 - Etiket Bulutları ve Anahtar Kelime çıkarımı

Bazı DDİ Kütüphaneleri

NLTK : nltk.org

SpaCy : spacy.io

Stanford NLP

· OpenNLP: Apache : opennlp.apache.org

Rapid Automatic Keyword Extraction (RAKE)

Amueller Word Cloud

• Tensor Flow: Word2Vec

Türkçe DDİ Kütüphaneleri

- Zemberek (<u>http://zembereknlp.blogspot.com</u>)
- İTÜ: http://tools.nlp.itu.edu.tr
- Tspell (http://tspell.sourceforge.net/hakkinda.html)
- Yıldız Teknik Üniversitesi: Kemik (http://www.kemik.yildiz.edu.tr)
- Wordnet (Balkanet)
- TrMorph (http://coltekin.net/cagri/trmorph/)
- TSCorpus (https://tscorpus.com)
- Metu- Sabancı Tree Bank ve ITU Doğrulama Kümesi (https://web.itu.edu.tr/gulsenc/treebanks.html)

NLP Adımları

kelimelerin boyutlarının aynı seviye getirilmesi(FUTBOL = futbol makinenin bu iki kelimeyi aynı algılaması lazım)

stop wordslerin çıkartılması (ve ...)

